INSPIRATIONSMATERIAL
för lärare

Rose Lagercrantz & Rebecka Lagercrantz

TVÅ av ALLT

BONNIER CARLSEN

TVÅ av ALLT

av Rose Lagercrantz och Rebecka Lagercrantz

Utgiven av Bonnier Carlsen, 2020
ISBN 9789178039524

Materialet skrivet och sammanställt av Anki Källman och Anneli Wahlsten
Formgivare: Marit Messing

GRATTIS TILL DIG SOM SKA LÄSA OCH ARBETA MED ”TVÅ AV ALLT”!

”Två av allt” har berört oss alla på djupet, både lärare, elever och föräldrar. Vi har lärt känna karaktärerna i boken och samtidigt varandra genom alla fina samtal. Vi har lärt oss massor om det som inte får glömmas, om andra världskriget, om det svåra och helt obegripligt hemska som hände judarna. Om att det finns antisemiter idag, att vi bara inte kan förstå det.

Vi har blivit bättre rustade att tänka kring demokrati och den gyllene regeln, att alla människor får tänka fritt och vara den man är. Boken har öppnat upp känslosamma samtal i vårt stora arbetslag med åk 2 och åk 3, med 100 elever. Samtalen har fortsatt i hemmen. Vår rektor Carina Irvefors har läst boken och följt vår resa tillsammans med oss och boken. Vi har presenterat ”Två av allt” på träffar med andra skolor både inom och utanför kommunen. Alla har blivit nyfikna och sagt att det blir deras nästa högläsningsbok. Vi är flera lärare i arbetslaget i åk 2 som tillsammans har ansvarat för olika delar i detta ämnesövergripande tema. Håkan Karsnäser (SO, ma) och Jenny Sölscher Edén (bild): Anneli Wahlsten och Anki Källman har undervisat i text och bildsamtal och elevernas skriftliga arbeten i olika genrer och ämnen utifrån bokens innehåll.

Ja, grattis till dig som just ska börja att högläsa den i din familj eller i klassen. ”Två av allt” stannar kvar som en vän i våra hjärtan. Den starka vänskapen, kärleken. Vi märker hur vi ofta gör kopplingar till den trofasta vänskapen i boken som övervinner så mycket svårt.

Anneli Wahlsten och Anki Källman,
lärare på Mullsjö F-3

”Två av allt” är utgångspunkten för ett ämnesövergripande tema där vi lär oss om vänskap i en svår tid, om allas lika värde och om vad som hände judarna under andra världskriget. Vi lär känna huvudpersonerna i boken. Både vi lärare och eleverna längtar efter varje stund då vi högläser ett kapitel och lär känna dem ännu mer. Eli och Luli är våra vänner. Vi följer Eli och Luli genom deras liv.

Vi läser även efterordet i boken om Roses släkt och hur det är grund för innehållet i boken. Det är på så sätt både en berättelse och fakta förstår vi. Vi lär oss fakta om judendomen, om de 17 globala målen med extra fokus på nummer 16 om fredliga inkluderande samhällen. Vi lär oss mer om Barnkonventionen och om FN som fyller 75 år i år (2020).

Kärnan i arbetet är den gemensamma högläsningen och språkberikande lektionsidéer med utgångspunkt i författarens text. Kunskap och inspiration för våra lektionsidéer har vi fått av Anne-Marie Körling genom hennes böcker ”Undervisningen mellan oss” (Körling, 2015) samt ”Textsamtal och bildpromenader” (Körling, 2017) och hennes blogg. Vi bygger kunskap, språk, gemenskap och relationer genom boken vilket du kan läsa mer om i ”Textsamtal för lärande” (Körling, 2018). Vi odlar och uppmuntrar också förmågan att ställa frågor, både lärarens förberedda frågor och de som ställs av eleverna under högläsningen.

Vi lärare startade med att läsa boken ”Två av allt” mycket grundligt. Vi läste samtidigt vår Läroplan, om värdegrunden och kursplanerna. Vi sammanställde målen i en grovplanering för oss lärare samt en informationsplansch för elever och föräldrar. Vi kopplade också bokens innehåll till de 17 globala målen. En av skrivuppgifterna blev att skriva poesi utifrån tankar om bokens innehåll, ett arbete inom ”Sustainable Poetry”.

Vi har arbetat med ”Två av allt” i årskurs 2, men innehållet passar lika bra på mellanstadiet.

Efter varje kapitel har vi lyssnat på Sveriges Radios radioföljetong ”Två av allt”. Det gör att vi har fått uppleva texten flera gånger, på djupet.

GEMENSAM HÖGLÄSNING MED TEXTSAMTAL. VI STARTAR DÄR!

TEXTSAMTAL OM BOKENS OMSLAG

Vi börjar med att lägga boken under en ipad för att projicera bokens omslag på storbild. Där börjar vi bekanta oss med boken, beskriva vad vi ser och vad vi undrar. Vi talar i hela meningar utifrån startmeningarna Vad ser du på bilden? Jag ser… Jag undrar… Jag tror… Det bygger både ordförråd och nyfikenhet om innehållet. http://korlingsord.se/archives/21513 är vår källa för denna undervisning.

Eleverna ser att det är bokstäver i skrivstil. ”Så skriver min farmor.” ”Jag ser soldater.” ”Kanske det handlar om en tid för länge sedan?” ”Titta en förgätmigej, glöm mig inte!” ”Jag tror att det kommer att handla om de barnen, de är två vänner.” ”Är de i USA?”

FÖRE HÖGLÄSNING AV ETT KAPITEL: TRE ORD OCH EN MENING

Eleverna möts av utvalda ord och en mening från det kommande kapitlet. Orden står skrivna på tavlan. Så startar lektionen. Alla samtalar och tänker direkt! Källa till denna undervisning är Anne-Marie Körling, läs mer här:

http://korlingsord.se/archives/39113
http://korlingsord.se/archives/36647

Till kapitel 4 startade lektionen med följande utvalda ord:

- Bruna hästar
- Springa
- Det magiska vattnet

”Jag ligger i sängen och slumrar.”

Ofta väljer vi ett eller några ord som eleverna får höra och säga redan i dörröppningen. Vi hälsar på varandra och läraren säger orden, som i detta fall blev: Det magiska vattnet. Eleven svarar med att säga: Hej! Det magiska vattnet. Därefter kommer eleverna in och läser orden på tavlan.

När alla har kommit in i klassrummet startar lektionen direkt. Läraren högläser orden och eleverna körläser dem efter läraren, gärna flera gånger med olika känsla i rösten - glada, ledsna, arga, viskande… Vilka meningar kan vi göra av orden? Eleverna får ofta tänka tillsammans två och två under en minut. Här kommer många förslag som vi sedan provar att säga tillsammans. Vilka frågor får vi? Vad kan kapitlet handla om?

Vi märker hur detta moment utvecklar elevernas ordförråd, förmåga att uttrycka sig i hela meningar och att tänka om ord och meningar. Det märks också tydligt när de ska skriva. Det går mycket lättare att uttrycka sig skriftligt i hela meningar när eleverna är vana vid att samtala i hela meningar kring det ordförråd som texten handlar om.

Vi högläser den valda meningen ur den kommande texten. Om det passar leker vi med meningen och byter ut ord i den. Annars ställer vi frågor om meningen, tänker

kring innehållet och undrar vad texten kommer att handla om. I detta fall strök vi under ordet ”slumrar”. Eleverna fick säga hela meningen och sedan pröva att byta ut ordet mot andra verb, t ex: Jag ligger i sängen och läser. Jag ligger i sängen och äter. Eleverna bygger också ofta spontant ut meningarna, t ex: Jag ligger i sängen och läser en spännande bok samtidigt som jag äter en macka med ost.

DÄREFTER ÄR DET DAGS FÖR DEN GEMENSAMMA HÖGLÄSNINGEN AV KAPITLET

Vi lägger boken under en ipad på stativ. Alla kan se och följa med i texten som är projicerad på tavlan. Läraren står bredvid texten och pekar under varje ord, samtidigt som vi högläser. Då och då stannar vi upp och gör som ordet i texten. Ibland blir texten till en liten kort teater. Elever får olika roller. Vi högläser ett stycke igen och eleverna agerar. Det låter om oss. Vi gör och låter som orden i texten. Vi rycker på axlarna, ställer oss upp och lufsar i snön, kikar fram bakom gardinerna, klättrar på en vinglig stege. Vi stannar upp och förstår ett ord genom en synonym eller motsats. En vinglig stege – en stadig stege, ett svagt hjärta – ett starkt hjärta. Vi zoomar in bilder och skapar ordförråd kring dem, ofta utifrån startmeningarna Jag ser… Jag undrar… Jag tror… Läs mer om hur vi gör här: http://korlingsord.se/archives/35361

När vi kommer till de utvalda orden och meningen jublar eleverna med tummarna upp! Det skapar alltid ett engagemang för texten när vi har samtalat om ord ur texten före högläsningen. Eleverna är nyfikna och undrar hur författaren har använt orden.

EFTER HÖGLÄSNINGEN ÄR DET DAGS FÖR EN SKRIVUPPGIFT

Vi har ofta kopierat en bild ur boken. Det är så fina och talande illustrationer av Rebecka Lagercrantz. Eleverna skriver text för hand i tanke- och pratbubblor till personerna på bilden. Det kan också vara en serie av bilder ur kapitlet som man skriver några meningar till, ett sätt att återberätta innehållet i kapitlet. Det här fördjupar läsförståelsen. Vi startar med att lägga bilden under ipaden och ger varandra exempel. Vad tror du att Luli tänker? Vad tror du att Eli säger? Alternativt: Vad ser du på bilden? Vad hände i texten? Alla kommer igång att skriva direkt. Vi uppmuntrar ofta till att gå runt och läsa varandras tankar. Vi lånar och inspirerar varandra i klassen. Detta förhållningssätt bygger relationer kring bokens innehåll.

SO-LEKTIONER KOPPLAT TILL INNEHÅLLET I BOKEN

Med hjälp av boken har vi känt oss upprörda och förtvivlade över hur judarna behandlades under andra världskriget. Hur kunde det hända? Eleverna ställde så många kloka frågor som vi har samtalat om.

Vi har kopplat innehållet i boken till undervisning om judendomen och även islam och kristendom. Vi har läst faktatexter, tillsammans och i par, ur våra läromedel i SO, sett små filmer om respektive religion och skrivit egna faktatexter. Eleverna arbetar med att samla nyckelord utifrån frågor om religionerna, vilket sedan blir som checklistor i skrivandet. Här skriver eleverna på ipads och ger varandra kamratrespons.

En av kollegorna i vårt arbetslag har vid ett flertal tillfällen haft samlingar om historiska händelser kopplat till innehållet i boken. Det har varit mycket berikande för de fortsatta textsamtalen. Det är inget lätt innehåll. Vi behöver få låta det sjunka in och förstås över tiden. Det är en fråga om värdegrunden. Att inte glömma historian. Det är fakta. Vi har samtalat om dödsläger, arbetsläger och om vad antisemitism är.

s. 61 ”Antisemiterna är de farligaste som finns, sa Adam.”

Vi ställer oss frågorna: Vad är antisemit? Vad skulle du göra om du möter en antisemit? Tillsammans kom vi på flera alternativ på svar.

s. 65 ”Vi fick inte ha radioapparater.”

Varför fick inte judarna ha kvar sina radioapparater? Vi tänker tillsammans. Stora frågor!

Samtalen under de här lektionerna mynnar också ut i kopplingar till hur vi kan göra och tänka nu. Det ger hopp och framtidstro att prata och lära oss om Röda Korset, att fly och flytta, om Folke Bernadotte och om de vita bussarna. I detta sammanhang har vi också läst de 17 globala målen. Samma kollega har också haft lektioner om flaggor och kartan kopplade till länderna i boken. Sammantaget skapar det här vetgiriga elever och ett vi omkring bokens innehåll. De många vägarna in i boken gör det så meningsfullt.

Vi tänker och känner och lär tillsammans, elever och lärare. Det är fint och värdefullt. Vi vill inte att boken ska ta slut. Vi vill inte skiljas från Eli och Luli.

MATEMATIK KOPPLAT TILL INNEHÅLL I BOKEN

Vi tar vara på innehållet i boken som underlag för samtal och lektioner i matematik. Här är några exempel:

s. 31 ”Fredag efter fredag efter fredag. År ut och år in.”

När vi högläste de raderna ställde vi frågor kring hur många fredagar det kunde

vara i Elis liv? Hur många fredagar har du upplevt, Anki? frågade en elev. Det blev startskottet till morgondagens matematiklektion där vi med hjälp av en tabell skapade och löste matematikproblem utifrån bokens meningar. Det var full fart på tankarna hela lektionen!

Det är så många meningar i texten som vi stannar upp vid, tänker, känner och samtalar kring.

s.67 ”Där föstes vi upp i tågets boskapsvagnar för att färdas dag och natt utan att veta vart.”

s.82 ”När båten efter tio långa dygn på havet lade till vid kajen i New York” Hur tror du att de kände de sig? Hur många timmar färdades de?

Vi räknar också antal ord i meningar och jämför längden på meningarna och antal bokstäver i olika ord. Boken är på det sättet även full av matematik.

BILDLEKTIONER KOPPLAT TILL INNEHÅLL I BOKEN

Tygrullarna i Isaks tygaffär

Vi startar med att läsa texten i boken på s.14 ”Egentligen heter jag Elias efter min pappa, han som hade arbetat i gamle Isaks tygaffär. Isak var så gammal att han inte längre orkade lyfta upp de tunga tygrullarna på hyllorna. Det måste man göra om man har en tygaffär. Lyfta upp tygerna på hyllorna och lyfta ner dem igen, när kunderna kommer och vill titta närmare på dem. Det var min pappa som klättrade på den vingliga stegen med tygrullarna, med det borde han inte ha gjort för han hade ett svagt hjärta. En dag ramlade han ner och dog.”

Hur kan mönster på tyg se ut? Vi startade med att se på olika tyger i verkligheten och googlade också fram tyger och en tygaffär. Var och en målar sitt eget mönster på ett tyg (ett A3-papper) som vi sedan rullar och sätter upp på varandra på en vägg. Vi valde att göra själva mönstret med en svart pastellkrita och därefter måla resten med vattenfärg. Alla valde sina egna dekorativa mönster. Det blir som tygrullar i gamle Isaks tygaffär och samtidigt som en kuliss i klassrummet, som gör det lättare att leva sig in i texten när vi högläser och har små teatrar. Isaks tygaffär återkommer i texten och är viktig.

Fri målning utifrån en vald mening ur boken om vänskap

Rose har skrivit så många fina meningar om vänskap i boken. Tillsammans har vi många favoritmeningar om vänskap som vi har samlat på väggen. Vilken mening väljer du att måla en bild om? Eleverna väljer en mening, illustrerar den med blyerts och svart pastell och därefter i vattenfärg.

s. 16 ”Mamma fick bre två smörgåsar och packa in dem i papper och lägga i min ryggsäck.

Vilken vill du ha? frågade jag. Luli blev alltid lika glad.”

s.39 ”Varje dag kom hon lufsande genom snömassorna och knackade på vår dörr för att fråga om jag mådde bättre.”

VI SKRIVER BREV FRÅN LULI TILL ELI, INNAN BREVET DYKER UPP I BOKEN

s. 53 ”Vi ses i Amerika, viskar hon. Jag skriver ett brev och talar om när du kan göra dig beredd. Pappa skickar biljetten.”

Vi har många gånger samtalat om den trofasta vänskapen mellan Luli och Eli. Vi har dramatiserat hur Eli går till brevlådan och hoppas på att få ett brev från Lulu i Amerika. Efter kapitel 7 skrev eleverna var sitt brev från Luli, där hon berättade om hur det hade gått för henne i Amerika och om varför det hade dröjt så länge innan hon kunde skriva. Eleverna var Luli och fick tänka sig in i vad som kunde ha hänt under åren i Amerika. Eleverna vek också sitt eget kuvert i papper, ritade Air Mail symboler och skrev adressen till Eli i Transsylvanien.

VI SKRIVER POESI, SUSTAINABLE POETRY, KOPPLAT TILL ”TVÅ AV ALLT” OCH TILL DET GLOBALA MÅLET NR 16.

När vi har högläst och arbetat med ”Två av allt” till och med kapitel 9 och första meningen ur kapitel 10 är det dags att skriva poesi! För att kunna komma igång och skriva dikt behöver vi både ha samlat kunskap utifrån boken ”Två av allt”, blivit berörda och även fått en förståelse och känsla för genren poesi. Vi högläser många olika dikter under flera lektioner. Vi känner in rytmen tillsammans. Det känns som musik. Vi tänker kring innehållet och formen. Vi ser hur olika dikterna är. Korta rader. Inga speciella regler. Poesin är fri! Anne-Marie Körlings lektionsidé ”Fakta före dikten” (http://korlingsord.se/archives/41227), har följt med oss lärare genom åren och blivit en favorit. Den går lätt att variera utifrån det lektionsinnehåll man har. Anne-Marie Körling har också flera lektionsidéer som bygger på att man väljer en mening från författarens text som man tycker om. Den meningen får man tänka fritt kring.

FÖRSTA DIKTEN – VÄLJ EN MENING ELLER EN BILD UR BOKEN ”TVÅ AV ALLT”. VILKA TANKAR FÅR DU?

1. Vi högläser och arbetar med ”Två av allt” till och med kapitel 9 och första meningen ur kapitel 10. Vi läser och tänker kring de 17 globala målen, med fokus på nr 16.
2. Vi lägger boken ”Två av allt” under ipaden och projicerar text och bild så att alla ser. Läraren bläddrar långsamt igenom boken från början. Samtidigt får eleverna nu i uppgift att fånga en mening eller bild som berör dem och som de tycker extra mycket om. Vi stannar upp, zoomar in bilderna och högläser en mening här och där för att minnas.
3. När vi är framme vid första meningen på kapitel 10, stannar vi.
4. De flesta elever har nu kommit på vilken mening eller vilken bild de har valt ut. Om man inte har valt en mening eller en bild nu, får man gärna fortsätta att bläddra i boken en liten stund på egen hand. Vi har flera ”Två av allt” tillgängliga.
5. Alla får en stor Heart Map, ett stort hjärta, på ett A3-papper. Vilken mening eller bild ur boken har du valt? De skriver den valda meningen ur boken över hjärtat.
6. Vilka tankar får du när du läser meningen eller ser bilden? Skriv de me ningarna i hjärtat. Börja gärna och skriv den första meningen du kommer på i mitten av hjärtat. Gör en ring runt den tanken. Fortsätt och skriv alla tankar du kommer på. Under tiden går läraren runt och finns nära för att kunna tänka tillsammans med eleven. Vi viskar lågt, så att alla får ro att tänka.
7. Vi avslutar med att gå runt och läsa varandras meningar och tankar till musik. Det här första momentet tar ofta en lektion.
8. Nu är det dags för nästa moment. Var och en tar fram sitt hjärta med alla meningar. Vill du skriva något mer? Vi påminner om att en författare, precis som Rose, återvänder till sin text många gånger.
9. Det är nu dags att skriva en dikt av tankarna i appen Skolstil med talsyntes på ipaden. Vi påminner varandra om vad som utmärker en dikt. Det är kor ta rader. Inga regler. Det man tycker extra mycket om kan man börja med och låta återkomma i dikten.
10. Eleverna väljer tankar ur sin stora Heart Map. Vilken mening tycker du extra mycket om? Gör en röd ring kring den. Starta gärna med Rose mening och gör citationstecken runt den. Fortsätt sedan men den meningen som du har ringat in med rött. Vilken tanke vill du fortsätta med? Läs dina tankar igen. Smaka på orden. Läs högt och känn rytmen. När raden tar slut gör du en paus. Vill du ha pausen där?

11. Eleverna skriver och stannar upp då och då. Vi uppmuntrar dem att läsa upp sin dikt för en kompis eller en lärare. Läraren högläser också elevens dikt. En lång tanke kan man gärna dela upp på två rader. Läs flera gånger och lyssna på rytmen. Har du fått fram det du ville säga?
12. Till slut har det blivit en dikt! Hurra!
13. Då är det dags att kopiera sin dikt i Skolstil och klistra in den i appen Book Creator. Där går det bra att illustrera och lägga in den valda bilden ur boken. Det är fint att samtala om hur illustratörer gör när de får i uppdrag att göra bilder till en text.
14. Eleverna skriver sitt namn, men också att deras dikt är skriven med tankar till boken ”Två av allt” av Rose Lagercrantz och att bilderna är målade av Rebecka Lagercrantz.
15. Vi skriver ut alla dikter och hänger upp dem på fönstret. Alla föräldrar och elever i andra årskurser kan också läsa dikterna.
16. Dikterna skickas in till Sustainable Poetry, 2021. (https://sustainablepoetry.se/)

ANDRA DIKTEN – S. 88 ”JAG ÄLSKAR ATT HÖRA LULI SKRATTA!” VAD ÄLSKAR DU?

1. Vi läser om att Eli och Luli gifter sig på s. 88. Det är en härlig stämning i klassrummet. Vi är alla så glada att Eli och Luli har träffat varandra igen och att de gifter sig. De har klarat av så många svårigheter.
2. Vi läser meningen som Eli tänker: ”Jag älskar att höra Luli skratta!”
3. Eleverna får tänka fritt om vad som får dem att må bra och vad de blir glada av.
4. Första meningen i elevernas dikter är bokens mening. Vi använder den meningen som en startmening att härma. Därefter följer deras egna tankar i diktform. Jag älskar att… Alla skrev tankar på ett papper, med penna. Många elever gillar att börja med att tänka med penna och papper.
5. Eleverna skrev därefter in sina meningar i diktform i appen Skolstil, eftersom flera elever behöver talsyntesen.
   ”Jag älskar att höra Luli skratta!”
   Jag älskar att se…
   Jag älskar att känna…
   Jag älskar att höra…
   Jag älskar när…
   Jag älskar…

6. Eleverna läser upp sina dikter för sig själv, för läraren och för en kompis. Läraren högläser också dikten för eleven. Det här blir en fin process i att få orden så som man vill ha dem.
7. Därefter klistrade eleverna in texten, dikten, i appen Book Creator. Den appen är bra och enkel för att kunna illustrera sin dikt på ett personligt sätt. De skriver också att meningen är ett citat hämtad ur boken ”Två av allt” av Rose Lagercrantz.
8. Vi högläser alla dikter på gemensamma samlingar samtidigt som de projiceras på storbild.
9. Vi skrev ut alla dikter och hängde upp dem på fönstret. Alla föräldrar och elever i andra årskurser kan också läsa dikterna.
10. Dikterna skickas in till Sustainable Poetry, 2021. (https://sustainablepoetry.se/)

S. 98 ”EN KVÄLL SLÄPPTE HON DEGEN, TORKADE BORT MJÖLET FRÅN HÄNDERNA OCH HÄMTADE PAPPER OCH PENNA. DET MAN INTE KAN PRATA OM, MÅSTE MAN SKRIVA, SA HON. ”

Elevernas sista skrivuppgift i denna älskade bok, ”Två av allt”, startade i och med att vi läste dessa meningar ur boken. Eleverna fick frågan:

Vad vill du att Eli ska skriva om?

Eleverna skrev fritt om vad de tycker Eli ska berätta om för sin dotter Golda. Får man skriva hur mycket man vill? frågade flera elever. Det är så mycket jag vill att Eli ska berätta om.

Eleverna skriver i jag-form. De är Eli. Vi valde ut en mening var att sätta upp på ett gemensamt stort hjärta i klassrummet. De meningarna lever kvar.

VI ÄLSKAR MENINGARNA OCH BILDERNA I BOKEN – MINNEN SOM STANNAR KVAR

s. 75 ”Och kriget tog slut” – Eleverna ställde sig spontant upp på sina stolar! Hurrade! Jublade! Vi är alla djupt berörda av innehållet i boken. Vi är lyckliga för att Eli och Adam är överlevare.

s. 89 ”Det blev vi två igen”!

Vi bestämmer oss för att läsa de första meningarna i varje kapitel genom hela boken. Gör det! Upplev boken igen. På olika sätt. Följ samtidigt blomman, förgätmigejen.

Vi kopierade flera bilder ur boken, förminskade dem i kopiatorn och skickade med eleverna i ett veckobrev. Hemma återberättade de berättelsen om Eli och Luli för sina föräldrar.

BOKENS EFTERORD S. 102 - 105

Att läsa efterordet tillsammans efter att ha högläst hela boken var en fantastisk upplevelse. Alla kunde göra kopplingar till karaktärerna i boken. Eleverna ropade ofta rakt ut! Nu förstår jag! Det engagemanget är helt underbart att få uppleva som lärare. När ordningen uppstår genom det kreativa tänkandet och pratet, precis som Anne-Marie Körling skriver om i kapitlet En annan ordning och reda i boken ”Undervisningen mellan oss” (Körling, 2015).

En handledning skriven av Anneli Wahlsten och Anki Källman december 2020.

Referenser
”Undervisningen mellan oss”, Anne-Marie Körling, Lärarförlaget, 2015.

”Textsamtal och bildpromenader”, Anne-Marie Körling, Lärarförlaget, 2017.

”Textsamtal för lärande”, Anne-Marie Körling, Skolverket, 2018.
(https://larportalen.skolverket.se/LarportalenAPI/api-v2/document/path/larportalen/material/inriktningar/5-las-skriv/Grundskola/000_Samtal-om-text/del_02/Material/Flik/Del_02_MomentA/Artiklar/M0_gr_02A_Textsamtal_for_larande.docx)

”Två av allt”, Magiska skrinet – sagor från minoritetsspråken, Sveriges Radio, 2019.
Sustainable Poetry, sustainablepoetry.se
Angivna länkar från korlingsord.se

BILAGOR

1. Tema ”Två av allt” – en informationsplansch.
2. 3 ord och en mening före texten
3. Vägg i klassrummet om ”Två av allt”. Elevernas meningar i ett stort hjärta.
4. Exempel på skrivuppgifter med prat- och tankebubblor.
5. Tygrullar i Isaks tygaffär.
6. Brevet från Luli.
7. Fakta om judendomen
8. Problemlösning i matematik
9. Heart Maps
10. Exempel på dikt utifrån vald mening och bild ur boken.
11. Bild där elev skriver dikt på sin ipad med hjärtat med meningar bredvid.
12. Exempel på dikt utifrån meningen ”Jag älskar att höra Luli skratta”.
13. Vad vill du att Eli ska skriva om?

TEMA
TVÅ AV ALLT

En bok av Rose Lagercrantz.

Välkommen in i berättelsen om Luli och Eli.
Vi högläser texten tillsammans. Alla ser texten och bilderna när läraren högläser. Vi samtalar om innehållet. Vi är nyfikna och ställer frågor!

Vi kommer att lära känna Eli och hennes vän Luli.
Vi läser om en stark vänskap mellan två barn i en svår tid.

Vi lär oss massor av nya ord. Vi lär oss om livet, om värdegrunden, om allas lika värde. Genom innehållet i boken tar vi reda på mer om bl a judendomen, kristendomen och islam.

När vi läser texten tillsammans, pratar om orden och samtalar om innehållet bygger vi samtidigt läsförståelse. Det blir strategier som är bra att ta med sig för att läsa och förstå texter när man läser självständigt.

Mål ur Lgr 11: Värdegrunden, SO, SV/SVA, bild och matematik.

- Vad vet vi om Eli och Luli? Vi följer dem och förstår mer och mer om deras liv.
- Vi samtalar om vänskap? Hur märks det i boken?
- Vad menas med allas lika värde och värdegrunden?
- Hur kan vi göra i ABC-huset för att visa varandra att ”Olika är bra”?
- Vi övar på att samarbeta på olika sätt och förstår varför det är viktigt. Hur märker vi det i boken?
- Vilken tidsålder är det i boken? Hur märker vi det?
- Vad hände då på riktigt i världen, under andra världskriget, som beskrivs i boken.
- Vi läser om författaren Rose Lagercrantz liv. Vi läser efterordet som är en faktatext om Rose släkt.
- När vi läser ”Två av allt” får vi inspiration att skriva egna texter av olika slag; fakta, berättelse och poesi.
- Vi firar barnboksveckan v. 46. Vi kurar gryning. Vi är läskompisar!
- Vi läser även delar av texten självständigt.
- Vi lär oss fakta om tre religionerna judendomen, kristendom och islam. Så som det står i det centrala innehållet i Lgr 11.
- Vi gör räknehändelser kring innehållet.

ORD FÖRE TEXTEN:

- TYGRULLAR
- KLÄTTRADE
- EN VINGLIG STEGE

EN MENING FÖRE TEXTEN:

"OCH GAMLE ISAK ÖPPNADE SITT HEM FÖR OSS."

"Två av allt" av Rose Lagercrantz och Rebecka Lagercrantz
" En kväll släppte hon degen, torkade bort mjölet från händerna och hämtade papper och penna. Det man inte kan prata om, måste man skriva, sa hon."
Vad tycker du att Eli ska skriva och berätta om?
TVÅ av ALLT

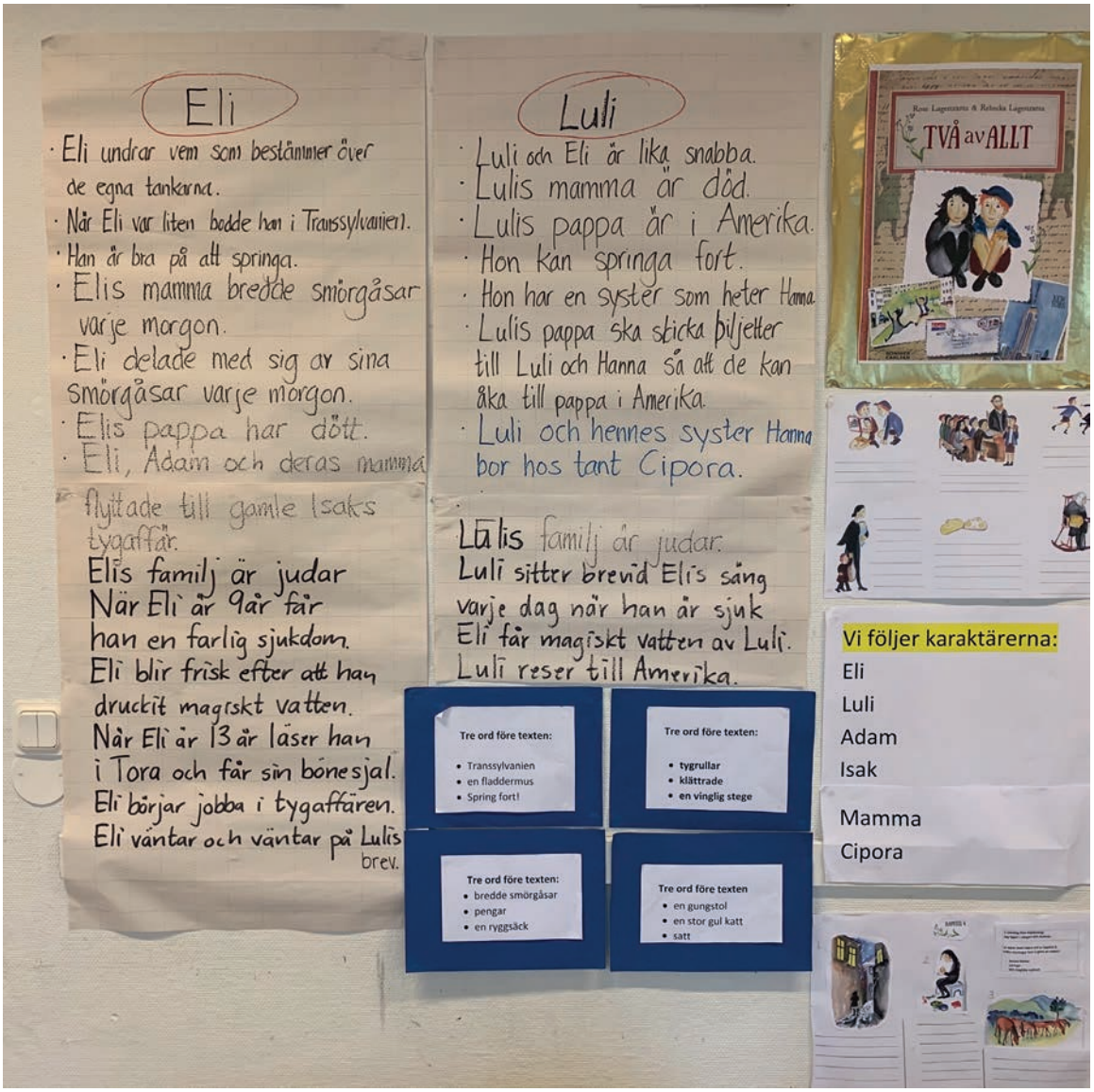
Eli
· Eli undrar vem som bestämmer över de egna tankarna.
· När Eli var liten bodde han i Transsylvanien.
· Han är bra på att springa.
· Elis mamma bredde smörgåsar varje morgon.
· Eli delade med sig av sina smörgåsar varje morgon.
· Elis pappa har dött.
· Eli, Adam och deras mamma
flyttade till gamle Isaks tygaffär.
Elis familj är judar
När Eli är 9år får han en farlig sjukdom.
Eli blir frisk efter att han druckit magiskt vatten.
När Eli är 13 år läser han i Tora och får sin bönesjal.
Eli börjar jobba i tygaffären.
Eli väntar och väntar på Lulis brev.
Luli
· Luli och Eli är lika snabba.
· Lulis mamma är död.
· Lulis pappa är i Amerika.
· Hon kan springa fort.
· Hon har en syster som heter Hanna.
· Lulis pappa ska skicka biljetter till Luli och Hanna så att de kan åka till pappa i Amerika.
· Luli och hennes syster Hanna bor hos tant Cipora.
Lulis familj är judar.
Luli sitter brevid Elis säng varje dag när han är sjuk
Eli får magiskt vatten av Luli.
Luli reser till Amerika.
Tre ord före texten:
• Transsylvanien
• en fladdermus
• Spring fort!
Tre ord före texten:
• tygrullar
• klättrade
• en vänlig stege
Tre ord före texten:
• bredde smörgåsar
• pengar
• en ryggsäck
Tre ord före texten
• en gungstol
• en stor gul katt
• satt
TVÅ av ALLT
Vi följer karaktärerna:
Eli
Luli
Adam
Isak
Mamma
Cipora

KAPITEL 3
1.
Eli är svårt sjuk.
Han har ont i hela kroppen.
Eli är bara nio år.
2.
I Staden pratade man tre språk rumänska ungerska och jiddisch.
3.
Luli har trillat.
Elis mamma tar hand om Luli.
4.
Gammle Isak kallar på Doktorn. Doktorn säger att Eli har en farlig sjukdom.
5.
Elis mamma hämtar kycklingsoppa till Eli.
Elis mamma litar mer på sin kyckling soppa än medesin.

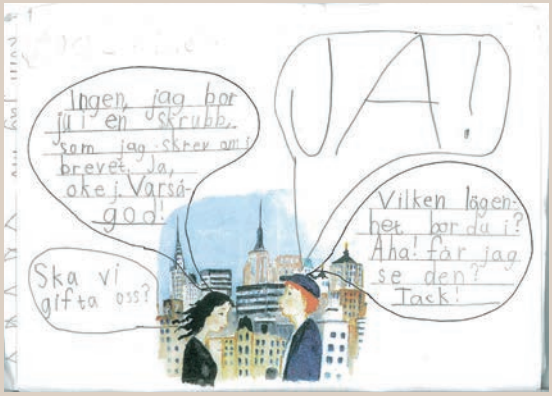
Ingen, jag bor ju i en skrubb. Som jag skrev om i brevet. Ja, oke j. Varsågod!
JA!
Vilken lägenhet bor du i? Aha! Får jag se den? Tack!
Ska vi gifta oss?

Hoppas att de inte glömde mig. Hur blir jag sjuk?
Jag och min syster Hanna har fått biljetter av vår pappa till Amerika.
Nej Luli du får inte!

Jag tror att det blir krig.
Jag ser givär.
Jag ser soldater.
Var ska vi egentligen?
Jag undrar om jag kommer få tillbaka jobbet?
Vad har vi gjort för fel?

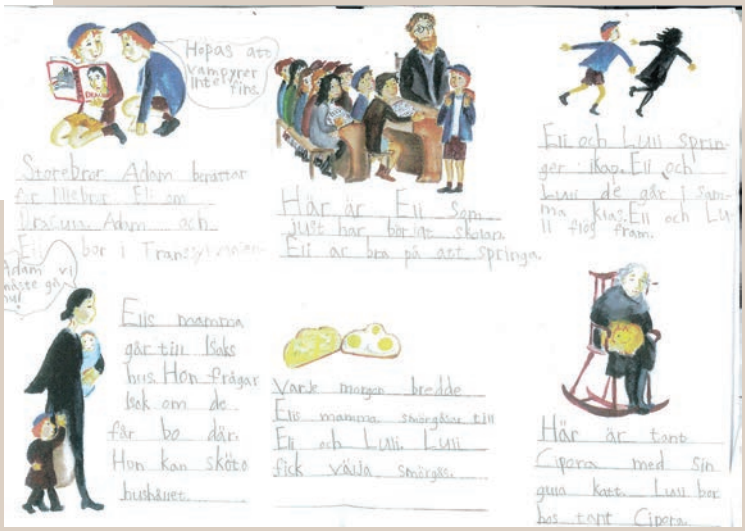
Hopas att vampyrer inte finns.
Storebror Adam berättar för Mother Eli om Moshum Adam och Eli som bor i Transylvanien.
Adam vi måste gå hem!
Här är Eli som just har börjat skolan. Eli är bra på att springa.
Eli och Luli springer ikop. Eli och Luli de går i samma klass. Eli och Luli flog fram.
Elis mamma går till Isaks hus. Hon frågar Isak om de får bo där. Hon kan sköta hushållet.
Varje morgon bredde Elis mamma smörgåsar till Eli och Luli. Luli fick välja smörgås.
Här är tant Cipora med sin gula kat. Luli bor hos tant Cipora.

Isaks tygaffär
Motsatsord
en vingig inga
ett svagt hjärta
en tätt tygrulle
en stadig inga
ett starkt hjärta
en fung tygrulle
TVÅ av ALLT

4 november 1939, New York

Hej kära Eli!

Förlåt för att det har dröjt så länge. Jag har inte riktigt kunnat skriva för det blev väldigt mycket stress. För jag måste gå till mitt arbete och tjäna pengar. Jag bor i ett litet höghus med min familj. Det lilla höghuset kostade rätt mycket att bo i. Det är 5 våningar. Det är väldigt fint här men jag saknar dig jättemycket! Det är väldigt mycket höghus och trafik och väldigt stort. Jag har mycket kompisar men du är fortfarande min bästa vän. Min skola som jag gick på var bra men jag längtade till den skolan vi gick på. Jag jobbar med min storasyster och hjälper andra familjer. Vi har inte riktigt råd med biljetterna. De kostar jättemycket. Får du några karameller av gamle Isak? Hur många karameller får du? Vem hjälper gamle Isak med tygrullarna? Springer du fortfarande Eli?
Jag skulle vilja att du kom hit nu!

Hälsningar från Luli

⭐ Du beskriver bra hur Luli har det

⭐ Du hade bra frågor till Eli.

❤️ Jag önskar att du beskrev huset.

1

Fakta om judendomen _____

Berätta vad judarna tror på och något om judendomen.	Vad heter judarna heliga bok, byggnad och symbol?
En gud Gammal religion Gamla testamentet	davidsstjärnan Tora, Den heliga arken Synagoga rabbinen, ledare
Berätta om några saker som är utmärkande för hur en troende jude lever...	**Illustrera din text med davidsstjärnan och Torarullarna.**
Fredag, Sabbat Äter inte gris eller hästkött Blandar inte kött, mjölk Killar, Kippa Morgonbönen, 20-30 min	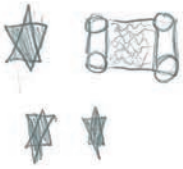

Judendomen

Judar tror på en gud.
Judendomen är en gammal religon.
Den heliga skriftet Kalbis Tora.
Davidsstjärnan är judarnas symbol.
De går till synagogan på doms heliga dag.
Rabbinen är ledare i synagogan.
Judar äter inte gris eller hästkött.
Judar äter inte mjölk sämmtidigt när de äter kött.
Killar har en liten mössa som heter Kippa.

”Två av allt” av Rose Lagercrantz

s. 31

”Så var det hos oss och så skulle det alltid vara, trodde jag.

Fredag efter fredag efter fredag. År ut och år in.

Men så blev det inte...”

Hur många fredagar hade Eli upplevt när han fyllde 1 år? Svar: _____

Antal levnadsår	Antal fredagar	
0 år → 1 år	50 + 2	
1 år → 2 år	50 + 2	
2 år → 3 år	50 + 2	
3 år → 4 år	50+ 2	
4 år → 5 år	50 + 2	
5 år → 6 år	50 + 2	
6 år → 7 år	50 + 2	
7 år → 8 år	50 + 2	
8 år → 9 år	50 +2	
9 år → 10 år	50 + 2	

Hur många fredagar hade Eli upplevt när han fyllde 5 år?

Svar: _____

Hur många fredagar hade Eli upplevt när han fyllde _____ år?

Svar: _____

Hur många fredagar hade Eli upplevt när han fyllde _____ år?

Svar: _____

Hur många fredagar hade Eli upplevt när han fyllde _____ år?

Svar: _____

Gör egna liknande frågor:

Hur många fredagar har _____ upplevt när ___ fyllde ____ år?

_____

_____

_____

_____

Hur många fredagar har _____ upplevt när ___ fyllde ____ år?

_____

_____

_____

_____

_____

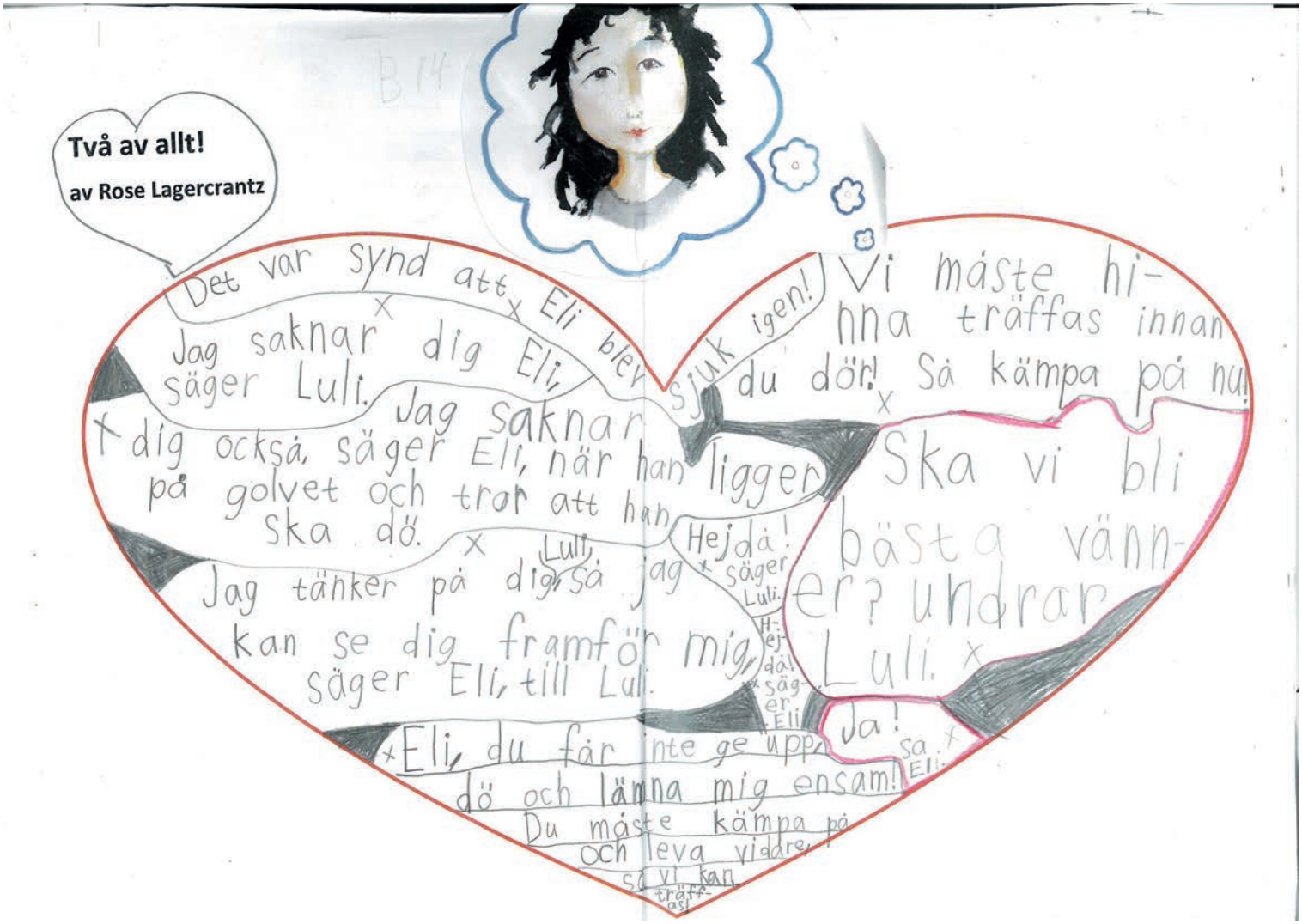
Två av allt!
av Rose Lagercrantz
Det var synd att Eli blev sjuk igen!
Jag saknar dig Eli, säger Luli.
Jag saknar dig också, säger Eli, när han ligger på golvet och tror att han ska dö.
Jag tänker på dig, Luli, så jag kan se dig framför mig, säger Eli, till Luli.
Eli, du får inte ge upp, dö och lämna mig ensam! Du måste kämpa på och leva vidare, så vi kan träffas!
Vi måste hinna träffas innan du dör! Så kämpa på nu!
Ska vi bli bästa vänner? undrar Luli.
Hejdå! säger Luli.
Hej då! säger Eli
Ja! sa Eli.

"Jämt hade hon ropat på mig-
på skolgården, på gatan och utanför mitt fönster."

Hon ropar
Eli,Eli,
hela tiden.
Eli, Eli
Jag kan inte sluta
lyssna på henne.
Eli,Eli
Nu ropar hon igen
Eli,Eli
Nu känns det som hon står DÄR!

Luli du hör väl mig, snälla säg ja?

"Jämt hade hon ropat på mig-
på skolgården,på gatan och utanför mitt fönster."

Dikt a Ester
Citat ur boken Två av allt av Rose Lagercrantz
Bild av Rebecka Lagercrantz

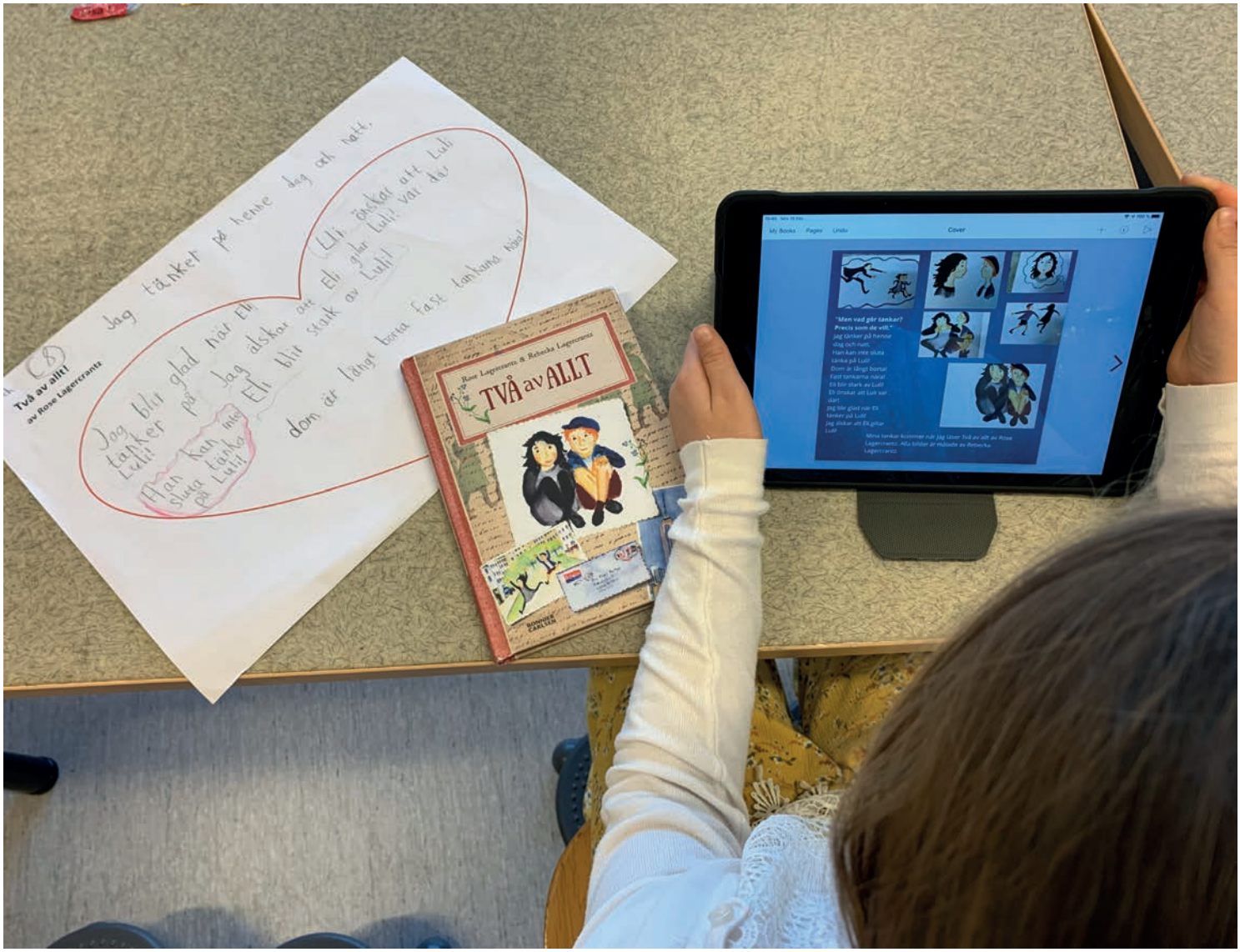
Två av allt!
av Rose Lagercrantz
Jag tänker på hela dag och natt.
Jag blir glad när Eli tänker på Lulu!
Jag älskar att Eli gör Lulu!
Han kan inte sluta tänka på Lulu!
Eli blir stark av Lulu!
Om är långt borta fast tänkande på
Rose Lagercrantz & Rebecka Lagercrantz
TVÅ av ALLT
My Books
Pages
Undo
Cover
"Men vad gör tankar?
Precis som de vill."

Mina tankar och citat ur boken
Två av allt av Rose Lagercrantz.

"Jag älskar att höra Luli
skratta!"
Jag älskar att vara med
mina kompisar
Jag älskar att
plocka blommor
Jag älskar att mysa
med min katt
Jag älskar att höra
fåglar kvittra
Jag älskar att vara
ute i skogen
Jag älskar att spela spel

Av Noomi

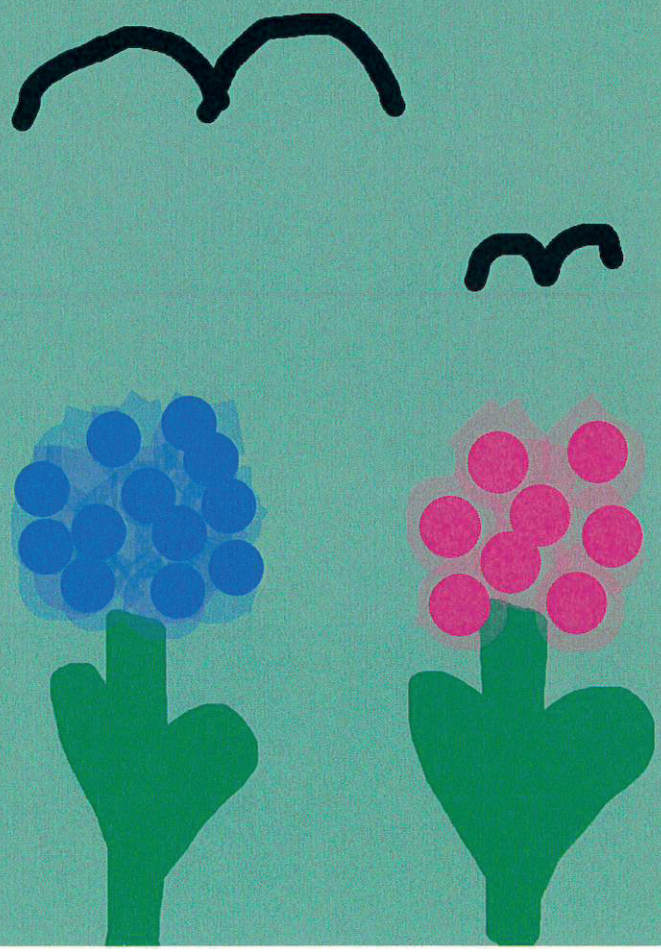

”Två av allt” av Rose Lagercrantz och Rebecka Lagercrantz

”En kväll släppte hon degen, torkade bort mjölet från händerna och hämtade papper och penna.

Det man inte kan prata om, måste man skriva, sa hon.”

Vad tycker du att Eli ska skriva och berätta om?

Jo, sahär var det. Jag och Luli bodde i en fin liten stad i Transsylvarier i Rumänien. Efter några år hände nägo som ändrade allt. Det dök upp soldater och antisemiter i vår stad. vi tvingades uppi några boskapsvagnar för diur.

oj! oj! oj! sa soldat